

آزمایش تجربی در مورد نظریه سود تضمین شده برای سرمایه

دکتر علی ثقی - داریوش فروغی

چکیده مقاله

این مقاله پژوهشی، در صدد است که آثار احتساب سود تضمین شده سرمایه، بر تصمیم‌های اقتصادی را از طریق انعکاس این آثار بر ارقام حسابداری و گزارش‌های مالی بررسی نماید. فرضیه‌ای که در تحقیق مورد آزمون قرار گرفته است عبارت است از «گزارش‌های مالی تهیه شده با احتساب سود تضمین شده برای سرمایه دارای بار اطلاعاتی است و طبق نظر کارشناسان در تصمیم‌گیری استفاده کنندگان از صورتهای مالی، مؤثر واقع می‌شود». برای آزمون فرضیه چهار شرکت انتخاب شد و اطلاعات مالی آنها در سالهای ۱۳۶۹ تا ۱۳۷۱ جمع‌آوری گردید و در اختیار پاسخ دهنده‌گان قرار گرفت. صورتهای مالی شرکتهای منتخب عبارت بودند از: ترازنامه، صورتحساب سود و زیان و صورت سود (زیان) انباشته. فرضیه تحقیق در قالب پرسشنامه به پاسخ دهنده‌گان ارائه شد و نتایج حاصله در تجزیه و تحلیل آماری به کار گرفته شد. پس از جمع‌آوری پاسخها، آزمون زوجی ۱، آزمون لامان، ویتنی، کاسکوئر، فیشر، همگونی^۲ انجام شد و در نتیجه فرضیه اصلی تحقیق تأیید نشد.

واژه‌های کلیدی

صورتهای مالی - سود سرمایه - سود تضمین شده - ترازنامه - صورت سود و زیان -

حقوق صاحبان سهام - گزارش‌های مالی.

کلیات

حسابداری رشته‌ای از علوم است که آثار مالی ناشی از تصمیم‌گیریهای اقتصادی را منعکس می‌کند و آنها را در چهره‌هایی از ارقام و اعداد ارائه می‌کند، به اطلاع رسانی می‌پردازد، به ارزیابی فعالیتها کمک می‌کند و تصمیم‌های تازه را برداده‌های قابل اتکا مستقر می‌سازد. یعنی در واقع و بر اساس آنچه که از تعریف یا تعریفهای جا افتاده حسابداری در ذهن داریم، حسابداری به مدیریت یا مالکیت شرکتها و بنگاه‌های اقتصادی، گزارش درست از اتفاقات مالی را ارائه می‌کند. گزارش درست گزارشی است که اطلاعات مفید یعنی مربوط و قابل اعتماد، به موقع، کامل و قابل فهم راجع به اتفاقات مالی شرکت را با حداقل هزینه در اختیار تصمیم‌گیرندگان بگذارد.

مشکل بنیادی که حرفه حسابداری با آن رویرو است، به یقین اطلاعات مفید حسابداری است که باید در ارتباط با استفاده‌کنندگان توصیف شود و این مسؤولیتی است که حسابداری با مفاهیم و حوزه‌های جدیدش سعی در استقرار آن دارد. اگر منظور از درست بودن گزارش، انتقال بی‌طرفانه، منصفانه و بی‌کم و کاست اطلاعات و وقایع باشد، در این صورت به وظیفه‌ای از حسابداری دست یافته‌ایم که براساس آن، این رشته به یک رسانه انتقالی بدون دخل و تصرف تبدیل می‌شود.

این نوع اطلاق یک سویه به حیطه‌ای پویا از علم، کار درستی نیست، اما به وجهی مهم از حسابداری اشاره دارد که ما را به موضوع مورد بحث این رشته نزدیک می‌کند. اگر بتوانیم این وظیفه را «وظیفه انعکاسی» حسابداری بنامیم، در آن صورت به وظیفه انعکاسی بودن حسابداری تأکید کرده‌ایم. یعنی باید آنچه را که سیستم حسابداری به درون خود می‌پذیرد، بازتاب دهد و در فراگرد پذیرفتن وقایع و پردازش اطلاعاتی آن دخل و تصریفهای تحریف آمیز نکند و آنها را مطابق تعریف جا افتاده حسابداری به شکل درست ارائه کند. برای ارائه گزارشها یا اطلاعات با کیفیت بالا عواملی که می‌تواند در تخصیم‌گیریهای استفاده‌کنندگان از صورتهای مالی مؤثر واقع شود، باید در متن صورتهای مالی منعکس شود. سود تضمین شده

سرمایه، می‌تواند یکی از این عوامل مؤثر باشد.

هدف از تحقیق

هدف اصلی از این تحقیق بررسی آثار احتساب سود تضمین شده سرمایه، بر برخی تصمیم‌های اقتصادی، از طریق انعکاس این آثار بر ارقام حسابداری و نتیجتاً گزارش‌های مالی است. می‌خواهیم دریابیم که آیا تعدیل صورتهای مالی براساس سود تضمین شده سرمایه، در تصمیمات اقتصادی مشخص، تأثیر می‌گذارد یا خیر؟ اگر چنین تأثیری در تصمیم‌ها ایجاد تغییر می‌کند، نتایج حاصل از این تحقیق، در بحث مربوط به ارائه آثار سود تضمین شده سرمایه در صورتهای مالی مفید و در جهت بخشیدن به آن سهم خواهد داشت. همچنین اگر افشاری سود تضمین شده سرمایه، انجام گیرد، نتایج حاصل از این تحقیق اختصاصاً در تصمیم‌گیری مربوط به خرید سهام و تصمیمات مربوط به اعطای وام و میزان وام اعطایی، مؤثر خواهد افتاد.

تعريف مسئله

به نظر می‌رسد که در حال حاضر شرح اقلام مندرج در بخش بدهیها و حقوق صاحبان سهام ترازنامه منطبق با واقعیت نیست، ولی با یک تغییر اساسی در حسابداری (تشخیص صریح سود تضمین شده حقوق صاحبان سهام) می‌توان ترازنامه معنی‌داری ارائه نمود. این تغییر اطلاعات مفیدتری در باره عملکرد واحد تجاری، ارزش داراییها و منابع تأمین وجود، فراهم می‌آورد.

آیا اقلام مندرج در بخش بدهیها و حقوق صاحبان سهام ترازنامه، بیانگر ادعاهایی هستند که در برابر داراییهای واحد تجاری وجود دارد؟ در پاسخ می‌توان گفت که این فرض تنها در مورد برخی از این اقلام صادق است و اگر چه اکثر بدهیها، ادعاهایی در برابر داراییهای واحد تجاری می‌باشند و مبلغ گزارش شده سهام ممتاز نیز نوعی ادعا است، ولی حقوق صاحبان سهام، بدینگونه نیست و سهامداران عادی هرگز مبلغ گزارش شده تحت عنوان حقوق یا ادعا را دریافت نمی‌کنند. در صورت تداوم فعالیت، سهامداران عادی هیچگونه ادعایی ندارند و

تنها در زمان تصفیه واحد تجاری است که ادعای آنها مطرح می‌گردد. ولی ترازنامه در شرایط تداوم فعالیت، ارزش‌های تصفیه را بیان نمی‌کند.

این اندیشه که اقلام مندرج در بخش بدهیها و حقوق صاحبان سهام ترازنامه، منابع وجوه واحد تجاری را گزارش می‌کنند در مقایسه با اندیشه «یک ادعا» به حقیقت نزدیکتر است. بدهیها، مبلغ وجوهی را که از منابع مختلف بدست آمده است گزارش می‌کند. این منابع عبارتند از: وام دهنگان، فروشنده‌گان (به شکل حسابهای پرداختنی)، کارکنان (به شکل دستمزد پرداختنی) و حتی دولت (به شکل مالیات پرداختنی).

به هر حال، بخش حقوق صاحبان سهام، مبلغ عرضه شده توسط سهامداران را گزارش نمی‌کند، اگر چه رقم سرمایه پرداخت شده، مبلغ اولیه عرضه شده توسط سهامداران را نشان می‌دهد، لیکن رقم سود انباشته، بیانگر نفع سهامداران نیست.

«عوايد» توسط خود واحد تجاری تحقق می‌یابد نه توسط سهامداران. تأثیر سهامداران یک شرکت سهامی در تحصیل پاره‌ای از این عوايد انباشته، بسیار ناچیز می‌باشد.

اگر بخش حقوق صاحبان را بتوان تحت عنوان دیگری قرار داد که آن هم منابع وجوه را گزارش نماید، بخش بدهیها و حقوق صاحبان سهام ترازنامه، از لحاظ مفهوم منطبق با یک سری حقایق، گزارش خواهد شد.

این نکته قابل ذکر است که در واقع سه منبع وجوه، وجود دارد و نه دو منبع. این سه منبع وجوه عبارتند از:

۱- بدهیها

۲- وجوهی که توسط سهامداران عرضه شده است و با عنوان حقوق صاحبان سهام بیان می‌شود.

۳- وجوهی که با تلاش خود واحد تجاری حاصل می‌شود که در اینجا تحت عنوان حقوق واحد تجاری بیان می‌گردد.

حقوق صاحبان سهام

مبلغ وجوهی که توسط سهامداران عرضه شده است، بیش از مبلغی است که تحت عنوان

መ.ቁ.ሪ. ማ.ታ.ሪ. አ.ካ.ስ. ተ.ኩ.ሪ.

تشخیص سود تضمین شده

سود تضمین شده حقوق صاحبان سهام و هزینه بدهیها، هر دو هزینه هستند و باید همانند سایر هزینه‌ها به حساب منظور شوند. از آنجایی که «سود تضمین شده» هزینه استفاده از وجهه برای مدت معینی است، باید به تناسب وجهه که توسط هر یک از اقلام بهای تمام شده محصول و دارایی استفاده می‌شود، بین آنها سرشکن گردد، یعنی :

۱- هزینه مالی قسمتی از بهای تمام شده تجهیزات و ماشین آلات جدید است که تحصیل شده است. بهای تمام شده باید شامل هزینه مالی وجهه به کار گرفته شده، در طی دوره احداث باشد.

۲- هزینه مالی وجهه استفاده شده طی دوره تولید، بخشی از بهای تمام شده محصول است و باید به محصولات تخصیص داده شود.

۳- وقتی دارایی به شکل موجودی کالا برای مدت زمانی طولانی نگهداری می‌شود، هزینه مالی تحقق می‌یابد که باید به بهای تمام شده اقلام موجودی اضافه شود.

۴- آن قسمت از هزینه مالی که به دلایل فوق به حساب دارایی منظور نمی‌شود، هزینه دوره است.

با تغییرات پیشنهادی، هر یک از اقلام ترازنامه پیام معنی داری ارائه می‌دهد. هر یک از اقلام مندرج در بخش بدهیها و حقوق صاحبان سهام بیانگر وجهه است که از طریق منابع مذکور عرضه شده است. حقوق صاحبان سهام بیانگر مبلغی است که توسط سهامداران عرضه شده است، که هم به شکل مستقیم و هم به طور غیرمستقیم می‌باشد. شکل مستقیم آن همانند سرمایه پرداخت شده و شیوه غیرمستقیم آن همانند بخشی از سود تضمین شده حقوق صاحبان سهام است که به صورت سود سهام به آنان پرداخت نشده است.

بدهیها و حقوق صاحبان سهام هر دو بیانگر وجهه عرضه شده توسط منابع خارجی هستند. بخش جدید (حقوق واحد تجاری) بیانگر مبلغ وجهه است که از طریق فعالیتها خود واحد تجاری ایجاد شده‌اند.

بررسی صورتحساب سود و زیان تجدید نظر شده

تشخیص سود تضمین شده حقوق صاحبان سهام به عنوان هزینه، مبلغ سود خالص را کمتر از مبلغ گزارش شده فعلی، نشان می‌دهد، مهمتر اینکه قابلیت مقایسه سود گزارش شده شرکتها بی‌با نسبت «بدهی به سرمایه» متفاوت را افزایش می‌دهد. صورتحساب سود و زیان پیشنهادی همچنین دو مفهوم زیر را روشن‌تر می‌کند:

۱- مفهوم سود یا عواید

۲- مفهوم حفظ سرمایه مالی

یک تعریف از سود، افزایش در خالص داراییها طی دوره است. خالص داراییها تفاوت بین داراییها و بدهیها است. مشکل عملی این تعریف این است که مستلزم برقراری تمایزی آشکار میان بدهیها و حقوق صاحبان سهام است. در حالی که در صورتحساب سود و زیان پیشنهادی، سود مستقیماً از طریق تفاوت درآمدها (شامل درآمدهای غیر عملیاتی) و هزینه‌ها (شامل هزینه‌های غیر عملیاتی و سود تضمین شده حقوق صاحبان سهام) اندازه‌گیری می‌شود و به این ترتیب مشکل تمایز میان بدهیها و سرمایه نیز بوجود نمی‌آید.

نظریه صورتحساب سود و زیان به عنوان شرح تغییرات در حقوق واحد تجاری، منجر به راه روشنی برای انعکاس مفهوم حسابداری حفظ سرمایه مالی نیز می‌گردد. صورتحساب سود و زیان سنتی بیانگر این است که اگر واحد تجاری، حداقل سود خالصی هم تحصیل نکند، سرمایه خود را حفظ کرده است. در صورتی که واقعیت اینگونه نیست. با سود برابر با صفر، واحد تجاری، چیزی را برای هزینه استفاده از وجوده صاحبان سهام، فراهم نمی‌آورد و لذا چنین واحد تجاری موفق نخواهد بود. استفاده از وجوده حقوق صاحبان سهام، هزینه دارد و واحد تجاری، سرمایه خود را حفظ نمی‌کند مگر اینکه درآمدش حداقل برابر با تمام هزینه‌هاش (از جمله هزینه سود تضمین شده حقوق صاحبان سهام) باشد.

اندازه‌گیری سود تضمین شده حقوق صاحبان سهام

سهامداران وجودی را عرضه نمی‌کنند مگر اینکه انتظار داشته باشند که بازدهی مطلوب بدست آورند و بازدهی مطلوب، هزینه استفاده از این وجوده است. انتقاد کنندگان از نظریه

የኢትዮጵያ ሃገና ፍጥረት ጥናት የሚከተሉት ዕርግዥኑን ምክንያት ነው፡
“በዚህ በንቀሳሽ አካል መካከል ሁኔታ የሰጠውን በቃላት ይሞላል ይኖር ያለውን
መሆኑን የማቋረጥ ሲነበረው ይገልጻል”

የዚህ በንቀሳሽ አካል መካከል ሁኔታ የሰጠውን በቃላት ይሞላል ይኖር ያለውን
መሆኑን የማቋረጥ ሲነበረው ይገልጻል እና ይህንን የሚከተሉት ዕርግዥኑን ምክንያት ነው፡
“በዚህ በንቀሳሽ አካል መካከል ሁኔታ የሰጠውን በቃላት ይሞላል ይኖር ያለውን
መሆኑን የማቋረጥ ሲነበረው ይገልጻል”

“በዚህ በንቀሳሽ አካል መካከል ሁኔታ የሰጠውን በቃላት ይሞላል ይኖር ያለውን
መሆኑን የማቋረጥ ሲነበረው ይገልጻል”

ሀ- የትራንስፖርት የስራ ህኔታ የሚከተሉት ዕርግዥኑን ምክንያት ነው፡
“በዚህ በንቀሳሽ አካል መካከል ሁኔታ የሰጠውን በቃላት ይሞላል ይኖር ያለውን
መሆኑን የማቋረጥ ሲነበረው ይገልጻል”

1- የትራንስፖርት የስራ ህኔታ የሚከተሉት ዕርግዥኑን ምክንያት ነው፡
“በዚህ በንቀሳሽ አካል መካከል ሁኔታ የሰጠውን በቃላት ይሞላል ይኖር ያለውን
መሆኑን የማቋረጥ ሲነበረው ይገልጻል”

2- የትራንስፖርት የስራ ህኔታ የሚከተሉት ዕርግዥኑን ምክንያት ነው፡
“በዚህ በንቀሳሽ አካል መካከል ሁኔታ የሰጠውን በቃላት ይሞላል ይኖር ያለውን
መሆኑን የማቋረጥ ሲነበረው ይገልጻል”

3- የትራንስፖርት የስራ ህኔታ የሚከተሉት ዕርግዥኑን ምክንያት ነው፡
“በዚህ በንቀሳሽ አካል መካከል ሁኔታ የሰጠውን በቃላት ይሞላል ይኖር ያለውን
መሆኑን የማቋረጥ ሲነበረው ይገልጻል”

• ፳፻፲፭ ፭ ፻፻፲፭ ቀን በ[Experimental Field] «ክርክሩ አበዳው» ሴት የኩል
አዲሱ ጥሩ ተከተሉ የሚነበሩ ቅዱት የሚገኘ ስምምነት እና የሚመለከት የሚያስፈልግ
ይጠቃሚ

የኩል በ[Experimental Field] የሚገኘ አበዳው

የኩል በ[Experimental Field] የሚገኘ አበዳው በ[Experimental Field] «ክርክሩ አበዳው» ሴት የኩል
አዲሱ ጥሩ ተከተሉ የሚነበሩ ቅዱት የሚገኘ ስምምነት እና የሚመለከት የሚያስፈልግ
ይጠቃሚ

የኩል በ[Experimental Field] «ክርክሩ አበዳው» ሴት የኩል በ[Experimental Field] «ክርክሩ አበዳው»
አዲሱ ጥሩ ተከተሉ የሚነበሩ ቅዱት የሚገኘ ስምምነት እና የሚመለከት የሚያስፈልግ
ይጠቃሚ

የኩል በ[Experimental Field] «ክርክሩ አበዳው» ሴት የኩል በ[Experimental Field] «ክርክሩ አበዳው»
አዲሱ ጥሩ ተከተሉ የሚነበሩ ቅዱት የሚገኘ ስምምነት እና የሚመለከት የሚያስፈልግ
ይጠቃሚ

የኩል በ[Experimental Field] «ክርክሩ አበዳው» ሴት የኩል በ[Experimental Field] «ክርክሩ አበዳው»
አዲሱ ጥሩ ተከተሉ የሚነበሩ ቅዱት የሚገኘ ስምምነት እና የሚመለከት የሚያስፈልግ
ይጠቃሚ

የኩል በ[Experimental Field] «ክርክሩ አበዳው» ሴት የኩል በ[Experimental Field] «ክርክሩ አበዳው»
አዲሱ ጥሩ ተከተሉ የሚነበሩ ቅዱት የሚገኘ ስምምነት እና የሚመለከት የሚያስፈልግ
ይጠቃሚ

የኩል በ[Experimental Field] «ክርክሩ አበዳው» ሴት የኩል በ[Experimental Field] «ክርክሩ አበዳው»
አዲሱ ጥሩ ተከተሉ የሚነበሩ ቅዱት የሚገኘ ስምምነት እና የሚመለከት የሚያስፈልግ
ይጠቃሚ

የኩል በ[Experimental Field] «ክርክሩ አበዳው» ሴት የኩል በ[Experimental Field] «ክርክሩ አበዳው»
አዲሱ ጥሩ ተከተሉ የሚነበሩ ቅዱት የሚገኘ ስምምነት እና የሚመለከት የሚያስፈልግ
ይጠቃሚ

است. سه سال متولی ۱۳۶۹، ۱۳۷۰، ۱۳۷۱ برای ارائه اطلاعات مالی به مخاطبین عرصه تجربی انتخاب شده است. صورتهای مالی چهار شرکت منتخب یعنی ترازنامه، صورتحساب سود و زیان و صورت سود (زیان) انباشته آنها با احتساب سود تضمین شده سرمایه (به نرخ ۱۰ درصد) برای دوره سه ساله مذکور تعدیل شد و به این ترتیب ۱۲ سری صورتهای مالی تعدیل شده و ۱۲ سری صورتهای مالی اصلی بدست آمد. نسبتها مالی که در تصمیم‌گیری مخاطبین مؤثر بوده و می‌توانسته است مورد استفاده قرار گیرد (شامل ۱۲ نسبت مالی) برای هر دو دسته صورتهای مالی اصلی و تعدیل شده محاسبه و در اختیار مخاطبین قرار داده شد.

به منظور احتراز از پیش داوری مخاطبین و تأثیر آن در تصمیم‌گیریها، اسمی واقعی شرکتها حذف و به جای آن شرکتها منتخب به صورت شرکتها («الف» و «ب») و («ج») و («د») تعداد ۴۴ نفر شامل دو گروه مخاطب به شرح زیر در نظر گرفته شد:

۱- گروه دانشجویان لیسانس رشته حسابداری (جمعاً به تعداد ۶۰ نفر) که به دو گروه ۳۰ نفره تقسیم شده‌اند. ۳۰ نفر برای گروه («الف» و «ب») و ۳۰ نفر برای گروه («ج» و «د») که در هر گروه به پانزده نفر صورتهای مالی اصلی و به پانزده نفر صورتهای مالی تعدیل شده ارائه گردید.

۲- گروه دانشجویان فوق لیسانس رشته حسابداری (جمعاً به تعداد ۲۸ نفر) که شامل دو گروه ۱۴ نفره بوده‌اند. چهارده نفر برای گروه («الف» و «ب») و چهارده نفر برای گروه («ج» و «د»). هر گروه چهارده نفری به دو گروه فرعی هفت نفری تقسیم شدند. به یک گروه هفت نفری صورتهای مالی اصلی و به گروه هفت نفری دیگر، صورتهای مالی تعدیل شده ارائه شده است.

سؤالاتی که از مخاطبین پرسیده شد به قرار زیر است:

۱- در صورتی که بخواهد سهام یکی از این دو شرکت را خریداری و برای مدت سه سال نگهداری کنید، به نظر شما بازده سرمایه گذاری کدامیک از این دو شرکت، برای این کار بیشتر است؟

۲- با ذکر یک رقم بین صفر تا صد، درجه اعتماد خود را نسبت به جواب سؤال شماره ۱ ذکر فرمایید.

در صد مطمئن هستم که جواب به سؤال شماره یک، درست است.

۳- در صورتی که یک مؤسسه اعتباری، جهت اعطای وام یا اعتبار به یکی از این دو شرکت با شما مشورت نماید، کدامیک از این دو شرکت را جهت اعطای وام یا اعتبار، انتخاب خواهید کرد.

شرکت

۴- با توجه به سؤال شماره ۳، به شرکت انتخاب شده تا کدامیک از مبالغ زیر حاضر به اعطای وام یا اعتبار خواهید بود؟

۱- □ کمتر از ۱۰ میلیون ریال

۲- □ بین ۱۰ تا ۱۰۰ میلیون ریال

۳- □ بالاتر از ۱۰۰ میلیون ریال

روش اجرایی آزمون فرضیه‌ها

برای آزمون فرضیه‌ها، پاسخهای مخاطبین استخراج و سپس با توجه به پاسخهای داده شده هر یک از فرضیه‌های فرعی با توجه به کمی (پارامتریک) یا غیر کمی (غیرپارامتریک) بودن متغیرها و حجم نمونه، از طریق آزمون زوجی آزمون U مان - ویتنی، آزمون کااسکوئر، آزمون احتمال دقیق فیشر و آزمون همگونی^۲ برای جداول ۲×۲، مورد آزمون و بررسی آماری قرار گرفتند.

براساس نتایج بدست آمده، نوع اطلاعات مورد استفاده اختلاف قابل ملاحظه آماری را با احتمال ۹۵٪ رد می‌کند. نتیجه حاصل اینکه با در مقابل قرار دادن شرکتها و نوع صورتهای مالی اصلی به یک گروه و صورتهای مالی تعدیل شده به گروه دیگری، تفاوت قابل ملاحظه آماری از لحاظ نوع اطلاعات وجود ندارد. لذا با رد فرضیه‌های فرعی H₁, H₂, H₃, H₄، در مجموع فرضیه اصلی [H₀] تأیید نشد و فرضیه جایگزین آن مورد تأیید قرار گرفت.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

تجزیه و تحلیل فوق بدان معنی نیست که احتساب سود تضمین شده سرمایه فاقد ارزش اطلاعاتی برای استفاده کنندگان از صورتهای مالی می‌باشد. به نظر می‌رسد با در نظر گرفتن عوامل زیر بار اطلاعاتی صورتهای مالی تعدیل شده را می‌توان افزایش داد.

۱- از آنجایی که ارقام بخش حقوق صاحبان سهام بر مبنای قیمت‌های تاریخی بوده ولی ارقام صورتحساب سود و زیان به قیمت‌های جاری نزدیکتر است، احتساب سود تضمین شده حقوق صاحبان سهام بر مبنای ارزش‌های تاریخی، ارقام صورتحساب سود و زیان را به شدت تحت تأثیر قرار نمی‌دهد. در حالی که اگر بخش حقوق صاحبان سهام به ارزش‌های جاری خود نزدیک گردد، مسلماً احتساب سود تضمین شده حقوق صاحبان سهام بر ارقام ترازنامه و صورتحساب سود و زیان اثرات قابل ملاحظه‌ای خواهد داشت.

۲- دوره مورد بررسی در این تحقیق به دلیل وجود محدودیتهای گوناگون سه سال انتخاب شده بود، در حالی که اگر دوره مورد بررسی افزایش یابد مسلماً اثرات احتساب سود تضمین شده حقوق صاحبان سهام به دلیل افزایش سود انباسته در طی سالهای قبل، افزایش خواهد یافت. لذا بررسی آثار احتساب سود تضمین شده سرمایه در طی یک دوره ۱۵ تا ۲۰ ساله در بردارنده اطلاعات کاملتری خواهد بود.

منابع و مأخذ

- ۱- جواهری . پرویز، «نظری بر اصول متداول حسابداری». چاپ اول، تهران، انتشارات فروردین، ۱۳۶۶.
- ۲- شاهنگ. رضا، «حسابداری مالی» جلد اول و دوم، چاپ اول، تهران، مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی سازمان حسابرسی. فروردین ۱۳۶۸.
- ۳- کمیته استانداردهای بین‌المللی حسابداری، «استانداردهای بین‌المللی حسابداری»، ویراستاران، عباس ارباب سلیمانی و عزیز عالی‌ور، چاپ اول، تهران، مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی سازمان حسابرسی، مهر ۱۳۷۱.
- ۴- میلر. مارتین. ای، «راهنمای به کارگیری اصول پذیرفته شده حسابداری»، ترجمه دکتر رضا

شاهنگ، چاپ اول، تهران، مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی سازمان حسابرسی، آذر ۱۳۷۱.

- 5- Belkaoui Ahmed., "Accounting Theory", 2th. ed (USA: HBj. Inc, 1985).
- 6- Zeff, S. A., and Keller, T. E., "Financial Accounting Theory", 3rd. Ed (MC Graw Hill Book Company, 1985).
- 7- Anthony, R. N., "Accounting For the Cost of Equity Capital", **Harvard Business Review** (NOvember 1973).
- 8- Bartley, J. W., and Davidson, L. F., "The Entity Concept and Accounting for Interest Costs". **Accounting and Business Research**, Summer 1982.
- 9- Anthony, R. N., "Accounting for the Cost of Interest", New York : Lexington Books, 1975.
- 10- Bierman, H. Jr., and Dyckman, T. R., "Accounting for Interest During Construction", **Accounting and Business Research**, 1979.
- 11- Anthony, R. N., "Equity Interest, A Cure for the Double Taxation of Dividends", **Financial Executive**, July 1977.
- 12- Brennan, W. J., and Silvester, W. H., "Accounting for Interest Cost", **The Chartered Accountant Magazine**, October 1981.
- 13- Anthony, R. N., "Equity Interest - Its Time has Come", **Journal of Accountancy**, December 1982.
- 14- Defliese, P. L., "Defliese Calls for Cost of Capital Disclosures", **Journal of Accountancy**, May 1975.
- 15- Paton, W. A., "Interest and Profit Theory - Amended from an Accounting Stance", **Journal of Accountancy**, June 1976.
- 16- Russell, F., "Accounting for the Cost of Capital", **Cost and Management**, August 1974.

-
-
- 17- Young, D. W., "Accounting for the Cost of Interest: Implications for the Timber Industry", **The Accounting Review**, October 1976.
 - 18- Stauffer, T. R., "The Measurement of Corporate Rates of Return: A Generalized Formulation", **Journal of Economics and Management Science**, 1971.
 - 19- Most, K. S., "Replacement Value Accounting", **The Accountant**, 1963.
 - 20- Cole, W. M., "Interest on Investment in Equipment", **Journal of Accountancy**, April 1993.
 - 21- Scovell, C. H., "Interest on Investment", **American Economic Review**, March 1969.
 - 22- Novin, Adel, M., "An Empirical Investigation of the Information Content of the Disclosure on the Value of Oil and Gas Reserved, Dissertation", University of Georgia, 1982.
 - 23- Wolk Harry, et al., "Accounting Theory, A Conceptual and Institutional Approach", 3rd. Ed. (S. W. Pub. Co., Cincinnati, oh. 1992).